

Ikony na Festiwalu Kamera Akcja

Ikony kina w Monopolis

Jubileuszowa edycja Festiwalu Kamera Akcja przypomina o wielkich postaciach, które wyznaczyły punkty zwrotne w kinematografii i nieustannie inspirują współczesnych krytyków oraz twórców. Momentem, który zmienił kino na zawsze, była premiera „Psychozy” Alfreda Hitchcocka (1960). To właśnie podczas pierwszych pokazów wystraszona publiczność wybiegała z sali kinowej, kiedy na ekranie pojawiała się najsłynniejsza scena morderstwa. Jej realizacja trwała aż 7 dni, wykorzystano ponad 70 ustawień kamery, a legendarna melodia skrzypiec Bernarda Herrmanna wzmacniała jedynie uczucie dyskomfortu. Trzydzieści trzy procent efektu „Psychozy” jest dziełem muzyki — przyznał Alfred Hitchcock. Na 15. FKA zaprezentowana zostanie odrestaurowana wersja reżyserska tego filmu wszechczasów z ujęciami, które wcześniej były usunięte przez cenzorów.

Na ekranach ponownie zagości także legendarna Greta Garbo w zręcznej i błyskotliwie zrealizowanej komedii „Ninoczka” (1939) Ernsta Lubitscha na podstawie scenariusza Billy'ego Wildera, Charlesa Bracketta i Waltera Reyscha. Stalin nie będzie zadowolony — pojawiały się głosy w trakcie premiery. „Ninoczka” to satyra na Związek Radziecki i jednocześnie subtelna pochwała zachodniego kapitalizmu, która nie potrzebowała wyrafinowanej promocji — hasło „Garbo się śmieje!” na plakacie wystarczyło studiu MGM do rozreklamowania filmu, którego urok trwa już 85 lat. Magia kina? Nieśmiertelny czar Grety? Efekt jej (u)śmiechu? Myślę, że wszystko naraz — zachwala krytyk Jacek Lubiński.

W programie sekcji Ikony kina pojawi się także Dorothy Arzner, jedyna kobieta pracująca jako reżyserka w Hollywood lat 30. i 40. Jej „Dance, Girl, Dance” (1940) to wyprzedzający swoje czasy kobiecy portret o samorealizacji, zmaganiach artystycznych i jednocześnie kamień milowy w rozwoju filmu tanecznego, który w 2002 roku znalazł się na liście 100 najważniejszych filmów Amerykańskiego Stowarzyszenia Krytyków Filmowych. W rolach głównych widzowie zobaczą nagrodzoną Oscarem za całokształt twórczości Maureen O'Hara („Zielona dolina”) oraz wielokrotną laureatkę nagrody Emmy Lucille Ball („The Lucy Show”).

Francuski łącznik

Bohaterem tej sekcji będzie Claude Sautet, okrzyknięty mistrzem przez takich artystów jak Jean-Pierre Melville, François Truffaut czy Pauline Kael.

— Urodzony w pokoleniu Nowej Fali, choć nigdy nie był jej częścią. Jego filmy znajdowały swoje stałe miejsce w repertuarze kin studyjnych lat 70., 80. i 90. To kolejny już twórca, obok Dorothy Arzner, którego twórczość chcemy szczególnie przybliżyć festiwalowiczom — mówi Przemek Glajzner, dyrektor Festiwalu Kamera Akcja.

Uczestnicy 15. FKA będą mieli okazję zobaczyć „Okrucy życia” (1970), montażowy majstersztyk z Michele Piccoli („Piękna złośnica”) i Romy Schneider („Sissi”) w rolach głównych. To opowieść-puzzle, w której widz dostaje szansę samodzielnego zrekonstruowania zdarzeń. Duet Schneider-Piccoli powraca także w „Maksie i Ferajnie” (1971), który balansuje na pograniczu thrilleru i filmu społecznie zaangażowanego. Adaptacja książki Claude'a Nérona jest intrygującą historią ekstremistycznego policjanta, którego antybohaterskiej kreacji pogratulował sam François Truffaut. Losom Maksa towarzyszą kompozycje Philippe'a Sarde'a, autora nominowanej do Oscara muzyki do „Tess” Romana Polańskiego.

W sekcji Francuski łącznik wyświetlony zostanie także ostatni film Claude'a Sauteta „Nelly i Pan

Arnaud" (1995) z Emmanuelle Beart i Michélem Serrault w rolach głównych. Reżyser maluje w nim niemożliwą miłość: z jednej strony pan Arnaud, bogaty mieszczanin, kapryśny, emerytowany biznesmen, a z drugiej Nelly, dumna i powściągliwa młoda kobieta, żyjąca w prawdziwej emocjonalnej niepewności.

„Głęboko pesymistyczny, genialny „Nelly i Pan Arnaud” to najlepszy film wielkiego reżysera, który osiągnął szczyt swojego talentu. Każde ujęcie, każda scena to cuda finezji i dyskrekcji” — pisał na łamach „Les Inrockuptibles” krytyk Frédéric Bonnaud.

Radu Jude w Szkole Filmowej

To spotkanie z twórczością jednego z najciekawszych autorów współczesnego kina Radu Jude, autorem filmu nagrodzonego Złotym Niedźwiedziem „Niefortunny numer lub szalone porno”. Na 15. Festiwalu Kamera Akcja zawita jego „Nie obiecujcie sobie zbyt wiele po końcu świata”, awangardowa opowieść, która zręcznie łączy stylistyki typowe dla Zooma, livestreamów i krótkich filmików z TikToka. Jude, określany przez krytyków Godardem naszych czasów, tworzy odważne portrety współczesnego kapitalizmu, obrazy pełne wyzysku, dyskryminacji i hipokryzji.

Festiwalowicz zobaczą „Drukowanymi literami”, dialektyczną adaptację sztuki Gianiny Carbanariu, opowiadającą o Mugurze Călinescu, młodym Rumunie aresztowanym w latach 80. za graffiti krytykujące reżim Ceaușescu. Film ten to montażowa perełka łącząca policyjne przesłuchania z programami kulinarnymi i rozmowami telefonicznymi. „To zaciekle i pełne pasji potępienie zła, część trwającej fali rumuńskich filmów podejmujących tematykę epoki Ceaușescu i okresu po Ceaușescu” — pisał o filmie krytyk Peter Bradshaw w „The Guardian”.

Sekcję rumuńską uzupełni dokument „Między rewolucjami” Vlady Petriego zestawiający rewolucję islamską w Iranie z powstaniem w Rumunii w 1989 r. Film, stworzony z materiałów archiwalnych, opowiada o codziennym życiu i nadziejach, ukazując fikcyjną korespondencję między irańską kobietą a młodą Rumunką.

15. Festiwal Kamera Akcja odbędzie się od 24 do 27.10.2024 w Łodzi oraz od 14 do 23.10.2024 online na platformie Think Film. Zadanie realizowane jest dzięki dofinansowaniu z budżetu Miasta Łodzi. Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury, Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej oraz Uniwersytetu Łódzkiego - mecenasa festiwalu. Głównymi partnerami festiwalu są Monopolis i Szkoła Filmowa w Łodzi. Festiwal Kamera Akcja i Festiwal Mediów Człowiek w Zagrożeniu tworzą sieć współpracy „Łódzki Festiwal Filmowy”. Karnety w cenie od 149 zł już w sprzedaży.